Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 256 Duminică 17 Septembrie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂŢI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR
luni [illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460
lei-12 L. 900, RADIO U.
6 L. 600 lei - 12 L. 1000.
Z. ŞTIINŢELOR 6 L. 600-12
L. 1000 lei, VESELIA 6 L.
450-12 L. 800 lei
FR. SUFLET 6 L.
320-12 L. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

SEMNIFICAŢIA ARMISTIŢIULUI

Ştirea încheierii armistiţiului a fost primită cu un sentiment general de destindere. Intr'adevăr, acordul bilateral, încheiat la Moscova între Naţiunile Unite şi România, pune capăt situaţiei de fapt create de încetarea unilaterală a ostilităţilor proclamată la 23 August de M. S. Regele şi guvernul român. Avem de astăzi înainte o bază convenţională, în raporturile noastre cu naţiunile aliate, în lupta pentru înfrângerea finală a Germaniei şi Ungariei. Statutul nostru de cobeligeranţă este bine precizat: armatele române îşi vor aduce contribuţia lor la desrobirea Ardealului şi la înfrângerea inamicului comun. Astfel, odată cu acestea, potrivit chiar termenilor convenţiei de armistiţiu, se consolidează suveranitatea şi independenţa României.

In afară de clauzele teritoriale cunoscute încă dela publicarea declaraţiei Molotov relativ la frontierele din 1940, la inexistenţa dictatului dela Viena şi, pe cale de consecinţă, la redobândirea Ardealului, clauze consacrate de armistiţiul încheiat la Moscova, dispoziţiunile armistiţiului sunt cele cari decurg, pe deoparte, din fostul război cu Uniunea Sovietică şi cari se referă la indemnitatea de război, la restituiri de material, utilaj economic şi valori precum şi la restituiri de bunuri, drepturi şi interese; pe de altă parte, cele cari decurg din noua situaţie de încetare a ostilităţilor cu Naţiunile Unite şi de cooperare militară cu Uniunea Sovietică, Marea Britanie şi Statele Unite, precum şi din schimbarea regimului dictatorial din România şi înlocuirea lui cu un regim democratic.

Clauzele militare sunt cele mai numeroase — cum este logic într'o convenţie de armistiţiu cu un caracter special, fiindcă nu reglementează numai încetarea războiului între părţi, ci şi continuarea lui împotriva Germaniei şi Ungariei.

Cu acest titlu dispoziţiunile armistiţiului sunt de două feluri:

In primul rând, cele cari privesc lichidarea trecutului: dezarmarea forţelor germane şi ungare din România, repatrierea prizonierilor de război sovietici, predarea materialului de război german capturat, restituirea tuturor vaselor aparţinând Naţiunilor Unite, etc.

In al doilea rând, o altă categorie de clauze militare reglementează, pe toată durata războiului, cooperarea militară dintre armata roşie şi armata română, care contribue la efortul comun cu cel puţin 12 divizii, precum şi asigurarea mijloacelor de tranzit, de comunicaţii, de aprovizionare şi de finanţare a nevoilor operative ale trupelor sovietice. Motive de securitate au dictat necesitatea acordului între înaltul comandament sovietic şi autorităţile române în ce priveşte funcţionarea mijloacelor de comunicaţii telefonice şi telegrafice şi a mijloacelor de difuziune a ştirilor, informaţiilor sau propagandei, precum şi a instalaţiilor de interes economic şi militar.

Administraţia civilă va fi condusă de organele administrative româneşti, în afară de sectoarele militare. Zonele libere vor fi delimitate de comandamentul sovietic potrivit condiţiilor terenului şi liniei frontului.

Clauze politice, cari decurg în mod logic din modificarea fundamentală a situaţiei politice şi cari sunt de altfel imperios necesare, nu numai pentru securitatea naţiunilor aliate, ci şi pentru propria noastră securitate politică şi morală, ca şi pentru repararea unor nedreptăţi strigătoare, întregesc dispoziţiunile armistiţiului; eliberarea arestaţilor politici, desfiinţarea legislaţiei de discriminare rasială, dizolvarea tuturor organizaţiilor cu caracter fascist şi colaborarea guvernului român la arestarea şi judecarea criminalilor de război. Un postulat al marei majorităţi a poporului român devine astfel o dispoziţie cu caracter contractual internaţional.

Incheierea armistiţiului este pentru noi un punct de oprire, dar şi un punct de plecare. Ne-am oprit pe panta nefastă a unui trecut, care ar fi dus în scurtă vreme la un dezastru iremediabil, un popor întreg în care o imensă majoritate de nevinovaţi covârşeşte numărul profitorilor, trădătorilor şi criminalilor de război. Incheierea armistiţiului este însă şi punctul de plecare către o viaţă nouă. Marea massă a poporului român va plăti faţă de Naţiunile Unite greşelile şi crimele unei minorităţi violente şi tiranice. Din această încercare dramatică, poporul român va trebui să tragă toate consecinţele şi să aibă mai multă prevedere şi mai multă energie în viitor în apărarea propriilor lui libertăţi şi în alegerea oamenilor, cărora le încredinţează propriul lui destin.

Primul învăţământ al evenimentelor de astăzi trebue să fie executarea riguroasă „cu scrupuloasă lealitate şi sinceritate" a obligaţiilor armistiţiului, cum a declarat corespondentului agenţiei „Reuter" primul nostru delegat la Moscova, d. ministru Lucreţiu Pătrăşcanu. O asemenea lozincă este în sentimentul general al poporului român şi corespunde şi acelei nevoi universale de probitate internaţională, care este temelia de căpetenie a bunelor raporturi reciproce între naţiuni.

CONVENŢIA DE ARMISTIŢIU
INTRE GUVERNUL ROMÂN ŞI GUVERNELE NAŢIUNILOR-UNITE

DECLARAŢIILE D-LUI GR. NICULESCU BUZEŞTI, MINISTRU DE EXTERNE

Aseară la ora 7.45, d. Gr. Niculescu-Buzeşti, ministrul afacerilor externe, a făcut ziariştilor următoarea declaraţie:

Semnarea armistiţiului în-

D. GR. NICULESCU-BUZEŞTI
Ministru de Externe

seamnă începutul politicei de colaborare între România şi Naţiunile Unite şi în special Uniunea Sovietică.

Convenţia de armistiţiu stabileşte un statut bine definit care reglementează raporturile ţării noastre cu Uniunea Sovietică şi celelalte Naţiuni Unite.

Desigur că unele din dispoziţiunile armistiţiului sunt grele şi dureroase. Guvernul român este însă ferm hotărît de a îndeplini integral obligaţiunile decurgând din Convenţia de armistiţiu. România va trebui să răscumpere greşelile trecutului regim. Nici actualul Guvern şi nici poporul român nu sunt răspunzători de aceste greşeli. Dar în faţa legilor aspre ale istoriei se întâmplă adesea că unii să răspundă pentru răutăcirile altora.

Cel mai bun mijloc pentru ca ţara noastră să-şi poată relua definitiv locul printre naţiunile iubitoare de libertate este tocmai executarea scrupuloasă a condiţiunilor armistiţiului. De această executare depinde desvoltarea fericită a relaţiilor noastre cu Uniunea Sovietică, iar de această desvoltare, posibilitatea de a obţine rezolvarea ulterioară a unora dintre problemele în legătură cu armistiţiul.

Dealtfel nu este de prisos de subliniat că Guvernul român a anticipat asupra unora din punctele prevăzute în Convenţia de armistiţiu luând din proprie iniţiativă anumite măsuri, care corespund concepţiilor politice ale poporului român.

Astfel s'a adoptat o lege care repune în vigoare principiile Constituţiunilor democratice din 1866 şi din 1923, după care toţi Românii, indiferent de originea lor etnică, sunt egali în faţa legilor ţării. Prin această măsură au fost implicit abrogate toate legislaţiunile rasiste.

Prin legile de amnistie şi de desfiinţare a lagărelor, care au fost şi cele dintâi legi adoptate de noul Guvern, s'au pus încă dela început în libertate toate persoanele ce făcuseră obiectul unor condamnări sau deţineri cu caracter politic, aşa încât problema prevăzută la punctul 6 al Convenţiei de armistiţiu este deja integral rezolvată.

Deasemenea este rezolvată în cea mai mare parte şi chestiunea făcând obiectul punctului 8 al Convenţiunei de armistiţiu prin lovirea de indisponibilitate de către Guvernul român a tuturor bunurilor aparţinând supuşilor germani şi unuri

Insfârşit problema cea mai importantă şi anume aceea a cooperării militare a României a primit o soluţiune încă din ziua de 24 August de când trupele române luptă alături cu armata roşie. Este cea mai bună dovadă a spiritului de colaborare de care este animat poporul român şi de hotărîrei lui de luptă pentru restabilirea suveranităţii şi independenţii României şi pentru recucerirea Transilvaniei răpită prin dictatul dela Viena.

Poporul român a ştiut deci să arate modul în care înţelege să aplice condiţiunile armistiţiului. In acelaş spirit Guvernul înţelege să îndeplinească şi celelalte sarcini ce-i revin. Desigur că ele vor comporta unele privaţiuni în scopul de a putea plăti indemnitatea de război şi de a putea ajuta armata roşie în lupta împotriva inamicului comun Deaceea Guvernul face apel la înţelepciunea, la calităţile de muncă, de pricepere, de măsură şi de disciplină ale Naţiunii pentru ca să putem străbate aceste greutăţi trecătoare şi să ajungem la limanul unei păci drepte, unei păci care va permite popoarelor paşnice cum este poporul nostru, şi care vor fi avut tăria să suporte greutăţile războiului, să se desvolte liber şi armonios.

In orice caz România nu va mai tolera niciodată ca bunele noastre raporturi cu Uniunea Sovietică să fie turburate. Relaţiuni de sinceră prietenie şi de încredere cu Rusia Sovietică constitue baza esenţială a securităţii României. Aceste relaţiuni corespund dealtfel dorinţei sincere şi profunde a poporului român, care, cu excepţia unui scurt dar dureros episod pe care dorim să dăm toate dovezile că am înţeles să-l lichidăm, a trăit în tot cursul istoriei sale în bună înţelegere cu poporul rus.

Poporul român este animat de cea mai sinceră dorinţă ca politica de colaborare cu Rusia Sovietică să se adâncească pentru a cuprinde probleme de organizare a păcii. Deasemenea în ce priveşte grelele probleme de reconstrucţie a lumii cu care vom fi confruntaţi după acest război, România va fi fericită să colaboreze cu Uniunea Sovietică, Marea Britanie, Statele Unite ale Americei, Franţa, precum şi cu celelalte Naţiuni Unite.

❖

La întrebarea unui ziarist, d. ministru Gr. Niculescu-Buzeşti a precizat că armistiţiul nu cuprinde nici o clauză secretă, de nici o natură, în afară de textul publicat.

TEXTUL CONVENŢIEI DE ARMISTIŢIU

Guvernul şi Inaltul Comandament al României, recunoscând faptul înfrângerii României în războiul împotriva Uniunii Republicilor So-

D. V. MOLOTOV
Comisar pentru afacerile externe al U. R. S. S.

cialiste Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americei şi a celorlalte Naţiuni Unite, acceptă condiţiunile armistiţiului prezentate de către Guvernele susmenţionatelor trei Puteri Aliate, acţionând în interesul tuturor Naţiunilor Unite.

Pe baza celor de mai sus, reprezentanţii Guvernului şi Inaltul Comandament Român, Ministru de Stat şi Ministru de justiţie, L. Pătrăşcanu, Ministru Subsecretar de Stat al Afacerilor Interne, Adjutant al Majestăţii Sale Regelui României, General D. Dămăceanu, Principele B. Ştirbey şi d. G. Popp, având depline puteri, pe de o parte, — şi reprezentantul Inaltului Comandament Aliat (sovietic), Mareşal al Uniunii Sovietice R. Ya. Malinovski, autorizat pentru aceasta de către Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americei, acţionând în interesul tuturor Naţiunilor Unite, pe de altă parte, au semnat următoarele condiţiuni:

1. Dela 24 August 1944, ora 4 a. m., România a încetat cu totul operaţiunile militare împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pe toate teatrele de război, a ieşit din războiul împotriva Naţiunilor Unite, a rupt relaţiunile cu Germania şi sateliţii săi, a intrat în război şi duce războiul alături de Puterile Aliate împotriva Germaniei şi Ungariei, cu scopul de a restaura independenţa şi suveranitatea României, pentru care scop va pune la dispoziţie nu mai puţin de 12 divizii de infanterie, cu mijloacele suplimentare.

Operaţiunile militare din partea forţelor române, inclusiv forţele navale şi aeriene, împotriva Germaniei şi Ungariei vor fi puse sub comanda generală a Inaltului Comandament Aliat (sovietic).

2. Guvernul şi Inaltul Comandament al României se obligă să ia măsurile pentru dezarmarea şi internarea forţelor armate ale Germaniei şi Ungariei, aflate pe teritoriul României ca şi pentru internarea cetăţenilor celor două state menţionate cari îşi au reşedinţa acolo. (vezi anexa la art. 2).

3. Guvernul şi Inaltul Comandament al României vor asigura forţelor sovietice şi ale celorlalţi Aliaţi înlesniri pentru libera lor mişcare pe teritoriul României, în orice direcţie, dacă este cerut de către situaţia militară, Guvernul şi Inaltul Comandament al României acordând orice concurs posibil pentru o astfel de mişcare, prin mijloacele lor de comunicaţie şi pe cheltuiala lor, pe pământ, pe apă şi în aer, (vezi anexa la art. 3).

4. Se restabileşte frontiera de stat între Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice şi România, stabilită prin acordul sovieto-român din 28 Iunie 1940.

5. Guvernul Român şi Inaltul Comandament al României vor preda imediat Inaltului Comandament Aliat (sovietic), pentru înapoierea în ţara lor, pe toţi prizonierii de război sovietici şi aliaţi precum şi pe toţi cetăţenii internaţi şi pe cei aduşi cu sila în România.

Din momentul semnării condiţiilor de faţă şi până la repatriere, Guvernul şi Inaltul Comandament Român se obligă să asigure, pe socoteala sa, tuturor prizonierilor de război, sovietici şi aliaţi, precum şi cetăţenilor internaţi sau mutaţi cu sila, cum şi celor refugiaţi, hrană îndestulătoare, îmbrăcăminte şi asistenţă medicală, conform cu cerinţele sanitare, cum şi mijloace de transport pentru reîntoarcerea acestor persoane în ţara lor.

6. Guvernul Român va elibera imediat, fără distincţie de cetăţenie sau naţionalitate pe orice persoane arestate din cauza activităţii în favoarea Naţiunilor Unite, sau pentru simpatiile lor pentru cauza Naţiunilor Unite sau din cauza originei lor etnice, şi va desfiinţa orice legislaţie discriminatorie şi restricţiunile ce decurg din ea.

7. Guvernul şi Inaltul Comandament Român se obligă să remită ca trofee în mâinile Inaltului Comandament Aliat (sovietic) orice material de război al Germaniei sau al sateliţilor săi, aflat pe teritoriul român, inclusiv vasele flotei germane şi ale sateliţilor ei aflate în apele româneşti.

(Continuare in pag. 3-a)

MAREŞALUL STALIN ANUNŢĂ OCUPAREA FORTĂREŢEI PRAGA DIN VARŞOVIA

Moscova, 15 (Rador). — Mareşalul Stalin a adresat Joi sea-

ra un ordin de zi mareşalului Rokosovski, în care anunţă că la 14 Septembrie trupele depe primul front bielo-rus au ocupat, după lupte crâncene şi prelungite, fortăreaţa Praga, cartier al Varşoviei şi important punct de sprijin al apărării germane pe malul de răsărit al Vistulei.

„Times" despre armistiţiul României

Londra. — *„Times" comentând astăzi condiţiile de armistiţiu ale României le socoteşte drept „departe de a fi aspre", în timp ce condiţiile militare cu privire la libertatea de mişcare a trupelor ruseşti în România nu cer „sacrificii militare excesive".*

Suma pe care o va plăti România este „remarcabil de mică", scre „Times".

DECLARAŢIILE D-LUI MINISTRU L. PĂTRĂŞCANU

Poporul român trebue să cunoască adevărul. Intreg adevărul. România a pierdut războiul. Un război dus împotriva intereselor permanente ale poporului român. Armatele române au ajuns în Caucaz şi la Stalingrad. Au ocupat Crimeia şi Transnistria. Antonescu şi regimul lui au asociat poporul român la crimele şi jafurile hitleriste. In Basarabia, în Transnistria, la Odessa până la Nalcik şi în stepa Calmucilor, armata noastră a fost pusă de conducători criminali să omoare sute de mii de oameni, fără motiv şi fără scuze, dincolo de orice necesitate a războiului. Bandele de jefuitori, oameni ai lui Antonescu, au prădat ţinuturi întregi, au demontat uzinele, au luat tractoarele şi tramvaele, au cărat vitele, au desbrăcat populaţia, au distrus laboratoriile, au jefuit cadavrele. Şi toate acestea în numele poporului român. Când am ajuns la Moscova, imaginele războiului din Ucraina erau vii în sufletul şi în mintea fiecărui cetăţean sovietic.

Trei săptămâni ne despart de ziua de 23 August. Crede cineva că este suficient pentru a şterge urmele ultimilor trei ani?

Textul armistiţiului publicat astăzi, determină obligaţiile pe care şi le-a luat România. In primul rând datoria, căci datorie este nu obligaţie, de a duce războiul comun împotriva Germaniei hitleriste şi a Ungariei.

D. L. PĂTRĂŞCANU
ministru de stat

Numai astfel vom elibera Transilvania şi vom restabili independenţa şi suveranitatea naţională. Nici un sacrificiu nu este prea mic pentru acest război.

Armata roşie, aliata noastră, şi-a asigurat dreptul de liberă trecere pe teritoriul nostru, dacă situaţia militară o cere. Ceeace s'a făcut din slugărnicie pentru duşmanii neamului, să facem acum cu dragă inimă pentru armata roşie, pentru că o facem pentru interesele proprii.

România trebue să plătească în şase ani 300 milioane de dolari. Pagubele pricinuite de armata română au fost evaluate la 1500 milioane dolari. Pentru războiul Germaniei am cheltuit în trei ani peste 1000 milioane dolari.

După 25 ani România încetează să fie un focar de agitaţii anti-sovietice şi este împiedecată să devină adăpost pentru organizaţiile internaţionale de spionaj.

Articolul 17 din armistiţiu restabileşte administraţia civilă pe întreg teritoriul României, inclusiv Transilvania.

Prin articolul 19 se declară nul şi neavenit dictatul dela Viena. Astfel se asigură României reintegrarea Transilvaniei de Nord în hotarele ţării.

Poporul român cunoaşte acum condiţiile armistiţiului. Ele trebuesc executate în litera şi spiritul lor. Depinde de sinceritatea şi buna credinţă în executarea lor ca ele să fie practic ameliorate, iar România, până ieri ţară duşmană, să devină cu adevărat aliata Uniunei sovietice şi a celorlalte popoare care luptă pentru libertate.

Din punct de vedere intern numai realizarea unui regim democratic — în fapt şi nu formal — cu înlăturarea tuturor instrumentelor vechiului regim şi a elementelor fasciste şi profasciste din aparatul de Stat şi din întreaga noastră viaţă publică pot asigura odată cu aplicarea textului armistiţiului, drumul spre libertate şi independenţă a ţării noastre, a poporului român.

CONSILIUL DE MINIŞTRI DE ERI

D. general Sănătescu, prezidând consiliul, având la stânga pe d. Iuliu Maniu, iar la dreapta pe d-nii Const. I. C. Brătianu şi Gr. Niculescu-Buzeşti

Consiliul de miniştri s'a întrunit eri dim. sub preşedinţia d-lui general adjutant C. Sănătescu.

Au participat titularii departamentelor, miniştri de stat d-nii: Iuliu Maniu, Const. I. C. Brătianu, Lucreţiu Pătrăşcanu şi Titel Petrescu, precum şi membrii delegaţiei care a semnat armistiţiul la Moscova.

D. ministru Lucreţiu Pătrăşcanu, şeful delegaţiei române la Moscova, şi-a continuat expunerea începută în şedinţa precedentă a consiliului, asupra modului cum au decurs tratativele pentru încheerea armistiţiului.

Au mai făcut expuneri d-nii: I. Cristu, ministru plenipotenţiar, general Dămăceanu, subsecretar de stat la interne şi Gh. Pop, secretarul general al partidului naţional-ţărănesc, membri ai delegaţiei.

Astăzi se va ţine un nou consiliu de miniştri.

PRIMUL MINISTRU FINLANDEZ BOLNAV

Moscova, 15 (Rador). — *D. Hackzell, primul ministru al Finlandei, ce se află la Moscova pentru liscutarea condiţiilor de armistiţiu, a avut un atac de paralizie.*

Buletinul medical semnat de profesorii dr Grimshtein, dr. Haciaturov şi dr. Burmin are următorul cuprins:

„Atacul a fost rezultatul unei emoragii cerebrale datorită arterio-sclerozei şi tensiunii mari. Starea generală a pacientului este critică. Auzul este satisfăcător"

IN TRANSILVANIA TRUPELE ROMÂNE ŞI SOVIETICE CONTINUĂ INAINTAREA

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 15 SEPTEMBRIE 1944

In centrul şi Estul Transilvaniei, trupele noastre în legătură cu cele sovietice, continuă înfrângerea rezistenţelor inamice înaintând către Cluj şi Tg. Mureş.

In Vestul Transilvaniei, după lupte grele, oraşul Arad a fost evacuat. Pe restul frontului, toate încercările inamice de înaintare au fost respinse.

Inamicul a suferit pierderi grele în infanterie şi care de luptă.

TRUPELE ALIATE AU CUCERIT ORAŞUL NANCY ŞI AU DEPĂŞIT ORAŞUL AACHEN

New-York, 15 (Rador). — O ştire primită dela armata a treia a generalului Patton anunţă că in-

fanteria americană a cucerit Nancy Vineri la ora 11.

❖

Londra, 15 (Rador) — Cartierul general al armatei americane din Franţa confirmă oficial că oraşul Nancy se află în mâinile americanilor.

Londra, 15 (Rador) — La cartierul general aliat s'a anunţat oficial Vineri seara că localitatea Charmes, la 25 mile spre sud de Nancy, pe malul de vest al Moselei, a fost cucerită.

Trupele canadiene, despre care s'a anunţat eri că au trecut Canalul Leopold lângă Moerkerke au fost forţate să se retragă, în urma înverşunatei rezistenţe germane în câmp deschis.

Trupele poloneze, despre care s'a anunţat în ultima vreme că sunt în apropiere de Saint Nicholas au înaintat 5 mile către Zandlooper, la 2 mile şi jumătate de frontiera olandeză, în vreme ce patrule au atins frontiera.

TTrupele aliate se găsesc acum la mai puţin de 2 mile de Aachen. Mai de vreme, alte trupe au fost semnalate la o milă de oraş, ceeace poate însemna că Aachen a fost depăşit şi încercuit.

Trupele, care au trecut frontiera pe un front de 6 mile la răsărit de Saint Vith, înaintează împotriva unor poziţii puternic fortificate şi a unui foc antitanc şi de artilerie.